

De afgebeelde foto's zijn vervaardigd naar praeparaten uit de verzameling van Prof. Dr. Bolk, dien ik voor de steeds even welwillende wijze, waarop hij mij bij mijne onderzoekingen terzijde staat, zeer erkentelijk ben.

LITTERATUUROPGAVE:

- Black*, Dental Anatomy, 1902.
Broomell, Anatomy and histology of the Mouth and Teeth, 1902.
Williams, A new classification of human toothforms, The dental Digest, 1914.
de Jonge Cohen, Du Kronenstruktur der unteren Prämolaren und Molaren, un Beitrag zur der Morphologie des menschlichen Gebisses, 1917.
van Loon, De morphologische variatie's van de molaren van het menscheijk gebit in het licht der Bolk'sche theorieën, Tijdschrift voor Tandheelkunde, 1916.
Zuckerkindl, Makroskopische Anatomie in: Dr. Julius Scheff jun., Handbuch der Zahnheilkunde, 1902.

ERRATA:

- I. Op pagina 130, (Maartaflevering) leze men:
 en wel in het bijzonder prikkels van thermischen en chemischen aard.
 en:
 Dat het glazuur zich daarbij zeer nauwkeurig aan het verloop van de papilranden houdt,...
- II. Op pagina 136, (Maartaflevering) leze men:
 want behalve dat de aanwezigheid van den paramolarenwortel de ontwikkeling van een nieuwe glazuurspoor tengevolge heeft,...
-

JOSEPH OTTÉ.

JOSEPH OTTÉ.

Binnenkort, 28 Mei, zal het 40 jaren geleden zijn, dat Joseph Otté zijn tandmeestersdiploma verwierf. Is zoo'n 40-jarig jubileum opzichzelf reeds vrij zeldzaam, het behoort zeer zeker tot de grootste zeldzaamheden, dat de jubilaris daarbij nog steeds in ongeschokte kracht een groote, moderne praktijk uitoefent. Eigenlijk practiseert deze merkwaardige man reeds 46 jaren en zelf voelt hij dan ook niet zoo veel voor zijn »examen-jubileum«. Daarvoor is hij teveel man van de praktijk en 't lag dan ook meer in de lijn van zijn gedachten, toen hij in 1912 — 40 jaren na zijn vestiging — namens zijn dankbare patiënten gehuldigd werd door een commissie, waarin vrijwel alle klassen van Neerland's bevolking vertegenwoordigd waren.

Toch ligt het meer op den weg van ons Nederlandsche tandartsen om als basis van jubilea te kiezen het tijdstip, waarop de wettelijke bevoegdheid verkregen werd tot uitoefening der tandheelkunst in Nederland. En daarom voldoe ik gaarne aan het verzoek van onzen Hoofddirecteur om eenige regelen te wijden aan dezen collega, die voor zooveel tandlijders gebleken is »de ware Joseph« te zijn.

Evenals in den oud-testamentischen tijd, toen Egypte door hongersnood geteisterd werd, de pharao zijn hongerigen onderdanen, die om graan vroegen, ten antwoord gaf: »gaat tot Joseph« en deze inderdaad maatregelen had weten te treffen om zijn landgenooten de moeilijke tijden behoorlijk te doen doorkomen, zoo zal ook menige patient door zijn lijfaesculaap naar den kleinzoon van den ouden Joseph

verwezen zijn en bij dezen verlichting van zijn lijden gevonden hebben.

Onze Joseph Otté werd 23 November 1850 geboren te Buhr in Westfalen. Al zeer vroeg, reeds in zijn jongensjaren vinden we hem op een technische werkplaats in Groningen als zoo iets van leerling-instrumentmaker, waar ook zoo af en toe wel eens op vrij primitieve wijze — de caoutchoubewerking was nog niet bekend — kunsttanden gemaakt werden. Hier trok hij op ± 17 jarigen leeftijd door zijn groote technische vaardigheid en vernuft o. a. de aandacht van een chirurg Dr. Jonxis, die een oturator moest hebben voor een zijner patienten, bij wien kaakresectie was verricht. Deze stimuleerde den jongen Otté om zich meer toe te leggen op de vervaardiging van kunsttanden enz., en ondanks heftige tegenwerking van degenen, van wie hij steun had mogen verwachten werkte en studeerde hij zooveel als zijn beperkte tijd en de toentertijd nog meer beperkte litteratuur dat toelieten, trok naar Londen om zich de meest moderne instrumenten en apparaten te koopen en zoo verscheen in de Provinciale Groninger Courant van 20 October 1872 een publicatie van den volgende inhoud:

»De ondergeteekende heeft de eer zijnen Stad- en Landgenooten kennis te geven, dat hij zich te dezer stede heeft gevestigd als vervaardiger van kunstgebitten, kunsttanden en wat verder tot dat vak behoort. . . . (zal) de Heer H. Jonxis, chirurgijn te dezer stede, surveilleeren de gebreken, die voor het plaatsen van kunstgebitten hinderlijk zijn. — Joseph Otté — Oude Kijk-in't Jatstraat«. Wel moet het Otté gehinderd hebben, dat hij zich slechts op technisch terrein mocht bewegen.

Maar in dien tijd vigeerde nog de wet van 1865 krachtens welke ieder, die eenig deel der geneeskunde — bijv. tandheeskunde — wilde uitoefenen, het artsdiploma moest bezitten.

De ontwikkelingsmogelijkheden der tandprothesekunst moeten Otté wel voor oogen gezweefd hebben, dat hij

zich in dien tijd durfde vestigen als kunsttandenspecialist.¹⁾ Hij had echter goed gezien en het duurde niet lang of hij mocht zich verheugen in den toeloop van velen en daaronder de besten van Stad en Provincie. Otté ging hoe langer hoe meer in zijn vak op en toen in 1876 de wet van '65 werd vervangen door een, waarin de mogelijkheid weder geopend werd om de afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst te verkrijgen voelde hij, dat hij nu zijn vleugels wijder kon uitslaan. Ondanks zijn reeds drukke praktijk nam hij les in de anatomie van Dr. Jonxis. De Off. v. Gez. Boekelman bracht hem de noodige kennis bij v. d. physiologie en pathologie, terwijl de directeur der H. B. school hem de chemie enz. doceerde. Dit was dus zijn theoretische opleiding. Voor de operatieve tandheelkunde — een goudvulling maken was een vast nummer op het examenprogramma — volgde hij twee jaar lang een cursus bij . . . zichzelf. Ja werkelijk, zonder eenige andere hulp dan een paar boeken maakte hij zijn eerste phantoomvullingen in door den »surveil-
leerenden chirurgijn« geëxtraheerde tanden. Ik denk — maar dat blijft onder ons — dat hij na zijn eerste phantoomoefeningen, deze wel in vivo voortgezet zal hebben. En zoo kwam deze autodidact in Utrecht examen doen, waarvan het theoretisch gedeelte bestond uit een opstel over »secondaire dentinevorming«²⁾ en het praktische uit in het maken van een paar goudvullingen en wat diagnostiek. Hij slaagde en kreeg dus 28 Mei 1878 de wettelijke bevoegdheid om ook de operatieve tandheelkunde uit te oefenen. Hiermede evenwel staakte hij niet zijn studiën, integendeel, die »bevoegdheid« voelde de conscientieuse Otté tegelijk als een moreele verplichting om voort te gaan. Hij stelde aan

¹⁾ Kenschetsend voor dien tijd is, dat Otté in 1873 exposeerde op de Landbouw, Tuinbouw en Nijverheids Tentoonstelling te Veendam en daar den Eereprijs wegdroeg in den vorm van een Zilveren Medaille.

²⁾ Ik betwijfel of zijn medische docenten hem over dit onderwerp wel iets geleerd zullen hebben.

zichzelfven grootere eischen, dan zijn examinatoren gedaan hadden. Zijn drukke praktijk en andere omstandigheden (hij was intusschen reeds gehuwd) lieten hem niet toe naar het buitenland te gaan en zoo was hij al weer op zich zelf en de litteratuur aangewezen. Tot welke hoogte hij zich zelf opwerkte, blijkt wel uit het feit, dat hij in de medische wereld in Groningen zóó hoog stond aangeschreven, dat hij in 1887 door Prof. Korteweg uitgenoodigd werd, om ten behoeve van de medische studenten een tandheelkundige polikliniek te leiden, die zoowel door patiënten als door studenten zéér druk bezocht werd, terwijl hij ook bij zijn colleges een auditorium vond, dat menig privaat docent in andere speciale vakken hem benijdde. In dienzelfden tijd ook kreeg hij als examinerator een plaats bij de artscommissie voor de tandheelkundige examina. Een vijftal jaren (tot 1892) bekleedde hij deze functies. Helaas zien we OTTÉ nadien heel weinig naar buiten optreden. Hij ging zich geheel en al aan de praktijk wijden. Wel werd hij in 1895 lid van de Ned. Tandmeesters Vereeniging, maakte zelfs deel uit van haar bestuur, hield ook een paar voordrachten, doch bedankte reeds na een paar jaar weder. Alleen op de vergaderingen van den »Central Verein deutscher Zahnärzte« was hij van 1884 tot aan den tegenwoordigen oorlog een trouw comparant en deze boden voor hem voldoende gelegenheid om volkomen op de hoogte te blijven van den vooruitgang op tandheelkundig gebied.

Want meen niet, dat hij zoo langzamerhand is gaan inslapen. Integendeel, met jeugdige geestdrift neemt hij kennis van nieuwe methodes en vindingen, onderzoekt nauwgezetz de waarde ervan en spaart dan bij goedbevinding tijd, noch moeite om de methode geheel te leeren beheerschen. Een enkele blik in zijn operatie- en techniekkamer brengen u die overtuiging reeds bij en over niets spreekt de jubilaris liever, dan over zijn vak, waaraan hij zijn liefde verpand heeft. Werken is zijn lust en zijn leven en goed werken.

't Is waar, OTTÉ heeft in latere jaren weinig rechtstreeks gewerkt voor den tandheerkundigen stand ¹⁾. Maar men kan nu eenmaal geen twee dingen tegelijk goed doen en zooals andere zich als hoofddoel gesteld hebben, het vooruitbrengen van de wetenschap, zoo heeft Otté getracht, de zegeningen die de wetenschap kan brengen, ook inderdaad deelachtig te doen worden aan de lijdende menschheid en ik geloof niet, dat er iemand is, die dit beter gedaan heeft en doet, dan hij. Hoe dikwijls heeft hij de chirurgen in 't Groninger Ziekenhuis bewonderend voor zich doen staan, als hij zijn vernuftige kaakprothesen en verbanden bij hunne patienten aanbracht. Hoeveel duizenden patienten vereeren, ja werkelijk vereeren hem om zijn voortreffelijke hulp op conservatief of prothetisch gebied. Hoevelen, die bij meerdere tandartsen in andere steden tevergeefs hulp zochten, hebben deze eindelijk gevonden bij Joseph Otté in Groningen. Zelfs landgenooten in den vreemde spreken over Otté, zóó zelfs, dat een Hollandsch ingenieur, in Amerika woonachtig, met zijn vrienden aldaar een weddenschap aanging omtrent de bekendheid van Otté. Hij adresseerde een brief: »Aan den WelEd. Geb. Heer Joseph Otté, tandarts, Europa« (geen land en geen stad er bij) en postte dien in Oakland. Hij won zijn origineele weddenschap, want inderdaad werd de brief bezorgd in de Oosterstraat te Groningen. Zulk een bekendheid berust op een *conscientieus* werken en *veel* werken. En dat is voor ons collega's de allergrootste verdienste van Otté, dat hij ons ten voorbeeld is, hoe wij moeten practiseeren. De meeste mislukkingen, die wij in onze praktijk hebben te boeken, berusten niet op onkunde, op het niet weten, maar op het niet

¹⁾ Vrijwel het eenige, hoewel in dien tijd zeer belangrijke — de regionale anaesthesie was nog niet bekend — is de publicatie van de door hem gevonden »intra-ossale injectie methode« in 1896, later in 1916 nog eens gedemonstreerd op het 3e Ned. Tandheelk. Congres te Groningen. (Wie lost mij het raadsel op, hoe het te verklaren is, dat die methode indertijd zoo weinig beoefenaars gevonden heeft?)

willen, op laksheid en onverschilligheid. Er zijn meerderen, die ons op de kliniek en in vergaderingen leeren, hoe we iets *kunnen* doen, maar weinigen die ons zoo onop- houdelijk door hun voorbeeld leeren, dat we het *moeten willen*, als die incarnatie van energie, die Joseph Otté heet. Prosit.

HOLTHAUS.